

kloden har økt med en snau grad vil det gi økt
 vandamp i atmosfæren. Det mest alvorlige
 drivhusgass, skriver Thomas Cottis.

FOTO: TROND LILLEBO

entreff
 es var-
 Presi-
 delige
 e, ikke
 ekstra
 keske-

■ Når temperaturen på klo-
 den har økt med en snau grad
 vil dette gi økt fordamping av
 vann, og dermed mer vandamp
 i atmosfæren. Det mest alvorlige
 med dette er at vandamp er en
 drivhusgass.

unor-
 Det ble
 en som
 ker.

Ettersom vi mennesker øker
 temperaturen på kloden med CO2
 – utslipp, svarer altså naturen
 med å gi mer av drivhusgassen
 vandamp, som igjen øker tem-
 peraturen. Mer vandamp i at-
 mosfære gir naturlig nok også mer
 nedbør.

0 ppm
 Denne
 l gi ca.
 ming i
 grader
 enhver
 hete-
 003.

For Norges del har den økte
 mengden vandamp i atmosfæ-
 ren ført nettopp til det. Nesten 20
 prosent mer regn har vi fått over
 Norge i løpet av de siste 50 årene.

vil bli
 varm.
 ed ek-
 pa vil
 i Nor-

■ Når temperaturen på kloden
 stiger blir det generelt mer energi
 i alle værssystemer. Ekstremene
 kommer oftere.

Stormen Sandy som ødela for
 450 milliarder i USA i fjor ble så
 skadelig på grunn av varmt vann
 i havet. De fleste stormer som
 Sandy bygger seg opp over havet
 og får energien herfra. Fysikken i
 dette er enkel; varmere hav =
 sterkere stormer. Håper dette ga
 litt oppklaring.

med noe helt annet. Uten noe
 mandat tegnet han i stedet et
 stort badeanlegg. Som ikke ville
 koste 1,5 million, men 7-8!

■ Det er her den politiske fa-
 desen ble begått. I stedet for å
 sende utkastet tilbake til ar-
 kitekten umiddelbart og uten
 betaling, ble politikerne i stedet
 fenget av ideen.

Prisforskjellen ble ikke enset.
 Penger har man nok av i Hamar
 kommune. Og politikerne mente
 å overblikke vanskelighets-
 graden hva angikk konstruksjo-
 nen og oppføringen. Bare én
 dykker i verden skal klare å an-

borgerne?
 Ansvarer i slike saker ligger
 alltid hos politikerne, når de
 ikke har evnet å holde på en
 sunn vurderingsevne. De må ta
 inn over seg at det er de selv
 som har ansvaret for fadesen.
 For dem å lete etter synde-
 bukker er spilt møye. Og anse-
 elsen deres i folket, bare synker
 og synker. Når kan vi vente at
 bunnen er nådd?

Einar Lang-Ree

SPRÅKET

Spansk sidemålsdebatt

■ Den ivrige avisskribenten
 Jens Haugan (han har inspi-
 rert meg til å skrive nynorsk,
 dét skal han ha), skriv i HA 18.
 september om det han kallar
 «kinesisk sidemålsdebatt».

Slike samanlikningar er alltid
 interessante, og kan setja våre
 lokale forhold i nytt perspektiv.

Sjølv har eg noko kjennskap
 til det spanske språkområdet.
 Nokre reknar med at det no
 finnst i alt 500 millionar men-
 neske som har spansk som sitt
 fyrste mål, i Sør-Amerika, Mel-
 lom-Amerika og Nord-Amerika
 (Mexico og deler av USA), i til-
 legg til Spania.

■ Berre i USA finnst det fleire
 spansktalande enn i heile Spa-
 nia. Dette utgjør rett nok berre
 halvparten av verdas «manda-

rinkinesarar» ifølge innlegget
 til Haugan, men er likevel hun-
 dre gonger fleire enn vi norsk-
 talande.

«Amerikansk spansk» skil
 seg noko frå «spansk spansk» i
 grammatikk og ordtilfang. Også
 her finnst det altså ein «side-
 målsdebatt»!

Nyleg er det sett i gang eit ar-
 beid med sikte på å samordne
 dei to formene, for å koma fram
 til ein felles spansk skriftnorm
 på begge sider av Atlantaren.

Arbeidet vil sikkert ta nokre
 tiår, dersom det i det heile tatt
 lukkast. Men felles skriftnorm
 for 500 millionar spansktalande
 er altså målet!

Noko å tenkje på for oss?

Olav Leite

